

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyach kilku gmin w przedmiocie znizienia prestacyi na płace nauczycieli, względnie odpisania zaległości.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 15. lutego 1897 przekazał Wysoki Sejm kilka petycyj gmin o znizienie prestacyi na płace nauczycieli, względnie odpisanie zaległości, Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na przyszłej sesyi.

Wydział krajowy w myśl polecenia Wysokiego Sejmu po dokładnem zbadaniu tych petycyj, ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

1) Gmina m. Gorlice wniosła prośbę, o odpisanie zaległości prestacyj szkolnych za czas od 1. lipca 1892 po koniec roku 1894 wynoszącej 4.862 zł. 15 ct.

Zaległość powyższa pochodzi z czasu, kiedy gmina obciążona była znacznie wyższą prestacyą szkolną, niż na nią po ponownem dokładnem zbadaniu stanu majątkowego nałożono płaciła bowiem po koniec roku 1894 rocznie 5.244 zł., podczas gdy na mocy nowego orzeczenia Rady szkolnej krajowej, płaci od roku 1895 tylko 3.900 zł. Zważywszy zaś, że przed rokiem 1892, opłacała gmina Gorlice prestacyę na płace nauczycieli tylko w kwocie rocznej 2.400 zł., to nałożenie na gminę prestacyi w kwocie 5.242 zł. rocznie w czasie od 1892 r. do 1894 roku, to jest w czasie, z którego datuje się zaległość, musi okazać się nadmiernem.

Za uwzględnieniem tej prośby, przemawia także i ta okoliczność, że gmina obciążoną jest od lat 12 konkurencyą kościelną wynoszącą 55%—57% i powiatowymi dodatkami do podatków w wysokości 29%, tak, że lubo na potrzeby gminne miasto żadnych dodatków obecnie nie pobiera, nie podobna obarczać mieszkańców znacznym dodatkiem jakieby dla spłacenia powyższej zaległości prestacyjnej nałożyć była potrzeba.

Z tych powodów, jak również ze względu na zmniejszenie się majątku gminy w ciągu roku 1895 o 26.000 zł. i wynikające stąd uszczuplenie znaczne dochodu z własnego majątku zakładowego, Wydział krajowy popiera ze swej strony prośbę gminy Gorlice o odpisanie zaległej prestacyi.

2) Gmina m. Kamionka strumiłowa wniosła petycyę o obnizenie prestacyi szkolnej na płace nauczycieli na kwotę 6% ewentualnie 9% od opłacanych w gminie bezpośrednich podatków stałych.

Gmina ta opłaca na podstawie dobrowolnego zobowiązania, oraz na podstawie orzeczenia Rady szkolnej krajowej z 12. stycznia 1895 r. l. 31.558 tytułem prestacyi na płace nauczycieli roczną kwotę 1.900 zł.

Stan finansowy gminy nie przedstawia się pomyślnie, gdyż budżet normalny w r. 1896 wykazał niedobór w kwocie 3.488 zł. 48 ct., który musiał być pokryty 38% dodatkiem do podatków bezpośrednich, wynoszących kwotę 9.117 zł. Do funduszu szkolnego opłaca gmina rocznie łączną kwotę 2.552 zł. 60 ct. co się równa 28% dodatku do podatków. Z przedstawionego stanu rzeczy okazuje się, że gminie miasta Kamionki strumiłowej z nader wielką trudnością przychodzi uiszczać na płace nauczycielskie prestacyę z tytułu dawniejszych zobowiązań w kwocie rocznej 1.900 zł. i prośba o ulgę w ciężarach szkolnych na uwzględnienie zasługuje.

Wydział krajowy przedkłada przeto Wysokiemu Sejmowi wniosek na obniżenie prestacyi na płace nauczycielskie w gminie miasta Kamionki strumiłowej z kwoty 1.900 zł. na 1.500 zł.

3) Gmina Stróżna, powiatu grybowskiego wniosła petycję o zniesienie dobrowolnego zobowiązania na płace nauczyciela.

Aktem fundacyjnym z dnia 10. grudnia 1890, zatwierdzonym przez reprezentację powiatową w Grybowie zobowiązała się ta gmina uiszczać na płacę nauczyciela roczną kwotę 100 zł., którą w myśl art. 4. ustawy z 24. kwietnia 1894 Dz. u. kr. Nr. 39 obniżono do kwoty 86 zł. 35 ct. Rada szkolna okręgowa w Grybowie i Rada szkolna krajowa, uwzględniając wyjątkowe ubóstwo gminy, (niedobór w budżecie gminy na r. 1897 pokryty być ma 120% dodatkiem do podatków) oświadczają się za obniżeniem dotychczasowej prestacyi z kwoty 86 zł. 35 ct. na 55 zł., co odpowiada 12% dodatków do podatków bezpośrednich wraz z dodatkami państwowymi, opłacanych przez gminę w r. 1896. Rada szkolna krajowa dlatego nie oświadczyła się za zupełnem zwolnieniem tej gminy od prestacyi na płace nauczyciela, względnie za zniesieniem do prestacyi ustawowej, że do tej dobrowolnej prestacyi zobowiązała się gmina aktem fundacyjnym z r. 1890, od którego to czasu stosunki jej majątkowe nie uległy zmianie, jak również z uwagi aby nie tworzyć szkodliwego precedensu dla innych gmin, które celem szybszego uzyskania organizacji szkoły mogłyby przyjmować na siebie znaczniejsze dobrowolne zobowiązania z zamiarem z górą już powziętym, wniesienia prośby o następne obniżenie tych prestacyj.

Wydział krajowy popiera wspomniany wniosek.

4) Gmina miasta Leżajska wniosła ponowną petycję o zwolnienie od prestacyi szkolnej niszczonej na mocy dawniejszego dobrowolnego zobowiązania, a zastąpienie jej 6% prestacyą ustawową.

Pierwotne zobowiązanie dobrowolne (orzeczenie organizacyjne z d. 17. lipca 1875 l. 11.554) gminy m. Leżajska na płace nauczycieli wynosiło 1.139 zł. 68 ct., która ta kwota następnie dwukrotnie została obniżaną, tak, że ostatecznie w r. 1893 wynosiła 650 zł. Powyższa kwota przewyższa 6% ustawową prestacyę w stosunku do podatków opłacanych przez gminę tą w r. 1896 o 303 zł. 34 ct. Rada szkolna okręgowa i Wydział powiatowy w Łańcucie oświadczyły się za uwzględnieniem petycji gminy Leżajska, Rada szkolna krajowa zaś, wobec tego, że gmina Leżajsk dwukrotnie już doznała znacznego obniżenia prestacyi, wstrzymała się od przedłożenia swego wniosku. Wydział krajowy, po dokładnem zbadaniu budżetu gminnego, gdy stan majątkowy gminy nie przedstawia się pomyślnie budżet zamykany jest rokrocznie niedoborem, na pokrycie którego na mieszkańców nałożony być musi dość znaczny dodatek do podatków bezpośrednich (w r. 1897 nałożono 14%) przedkłada niniejszem Wysokiemu Sejmowi wniosek na obniżenie prestacyi szkolnej na płace nauczycielskie w gminie m. Leżajska do kwoty 350 zł. rocznie.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Gminie miasta Gorlice odpisuje się zaległość prestacyj szkolnych za czas od 1. lipca 1892 po koniec r. 1894 w kwocie 4.862 zł. 15 ct. a. w.

2) Począwszy od 1. stycznia 1898 zniża się dotychczas uiszczane prestacye na płace nauczycieli gminom: miasta Kamionki strumiłowej z kwoty 1.900 zł. na kwotę 1.500 zł. rocznie; Stróżna powiatu Grybowskiego z kwoty 86 zł. 35 ct. na kwotę 55 zł., a gminie m. Leżajska z kwoty 650 zł. na 350 zł. rocznie.

We Lwowie d. 16. listopada 1897.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

S. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Tadeusz Romanowicz w. r.

Członek Wydziału krajowego.